

Inspraak Commissie Beheer gemeente Haarlem 17 maart 2016 bij agendapunt 2
Onderwerp: Beheer van muurplanten langs kademuren in Haarlem

Geachte leden van de Raadscommissie Beheer,

Dank voor uw uitnodiging om hier te mogen inspreken! Voor mij de eerste keer dat ik hier sta en ik vind het hartstikke goed dat burgers deze gelegenheid wordt geboden.

Muurplanten. Het is niet de eerste keer dat hierover wordt gesproken in uw commissie. Afgelopen december nog door Niko Buiten in het kader van het herstel van een kademuur langs de Nieuwe Gracht. De reden voor mijn komst is dat ik hoop u ervan te overtuigen dat muurplanten een volwaardige positie moeten krijgen in het beheer van de grachtmuren.

De muurplantenvegetatie langs de Haarlems grachten wordt door kenners geroemd. Haarlem staat bekend om de groeiplaatsen zwartstelen (een varenssoort). Prachtige muurkanten met steenbreekvarens, tongvarens, gele helmbloem, bloeiende klokjes, noem maar op. Er staan mooie afbeeldingen van op de Zoekkaart Muurplanten van Floron die is rondgedeeld. Muurplanten dragen bij aan de biodiversiteit van de stad en worden genoemd in het Ecologisch Beleidsplan van de gemeente als onderdeel van het stedelijk groen.

Het onderhoud aan de kades is de afgelopen jaren verwaarloosd en dat is te zien aan de vele bomen en struiken die zich in muren hebben gevestigd en waar we nu de tol voor betalen. Er is weer geld voor onderhoud en er staan een aantal renovaties van kades op de planning de komende jaren. Vandaar de dringende boodschap aan de gemeente, mede namens andere inwoners die het stedelijk groen waarderen: formuleer een visie op het behoud en de ontwikkeling van muurplantenvegetatie, en werk dit uit in een beheer- en ontwikkelplan voor muurplanten op kademuren. Doe dit in samenhang met een kijk op de historische kwaliteit van de grachten en ontwikkeling van recreatie op het water. Koppel hieraan ook een communicatieplan voor het vergroten van de acceptatie van wilde planten op kademuren.* Niko Buiten en ik willen hier graag aan meewerken, waarbij expertise kan worden ingewonnen van Landschap Noord-Holland en stadsecologen van de gemeente Amsterdam, die veel ervaring hebben met het beheer van muurplanten. Doe je dit niet dan gaan we veel verliezen de komende jaren en verschijnen meer en meer saaie, kale muren in het stadsbeeld. Haarlem heeft een heel goed Ecologisch Beleidsplan, implementeer dit onder meer in de uitvoeringsorganisatie. De boodschap is daar nog onvoldoende aangekomen.

Een recent voorbeeld: Deze week is gestart met het reinigen van de kades langs de Leidsevaart met een hogedrukspuit, in opdracht van afdeling ROB. Langs de Leidsevaart komen veel muurplanten voor, waaronder vijf beschermde soorten.

De reden voor het inzetten van de hogedrukspuit is volgens ROB om de muren er netjes uit te laten zien en om een technische reden: muurbegroeiing zou het voegwerk van muren

aantasten. In meerdere studies is aangetoond dat dit laatste niet klopt. De wortels zijn daarvoor te zwak. Dit is me bij navraag nog eens bevestigd door Ton Denters, ecooloog bij gemeente Amsterdam en specialist van muurplanten. Muurbegroeiing beschermt muren tegen extreme temperatuursschommelingen, die voor verwerking zorgen. Wel moeten regelmatig kiemplanten van bomen en struiken worden verwijderd. Een mooi karweitje voor vrijwilligers, middels groenparticipatie. Zie 't Ecologisch Beleidsplan.

Het wegsprengen van begroeiing, waarbij beschermde planten weliswaar worden gespaard, gaat in tegen ons eigen groenbeleid. De hogedrukspuit is schadelijk voor muurplanten, niet alleen vanwege de vele niet beschermde soorten die het veld moeten ruimen, zoals muurleeuwenbek, klokjes en diverse varensoorten, maar ook omdat de organische stof uit de kieren in de muur wordt weggespoeld en een muur hierdoor voor jaren niet meer geschikt is voor vestiging van muurplanten en kale saaie muren resteren.

Gelukkig is het werk gisteren stilgelegd door de gemeente, zodat verdere schade aan muurplanten wordt voorkomen, evenals het overtreden van de wet, want er wordt niet gewerkt volgens een Gedragscode Flora- en Faunawet of een ontheffing.

In mijn brief loop ik nog drie projecten langs, waarbij natuurwaarden, historische- en recreatieve waarden samenkomen en kansen liggen voor het behoud en de ontwikkeling van levende muren. Ik verzoek u serieus naar mijn voorstellen te kijken.

Samenvattend:

Graag zou ik uw reactie horen op mijn pleidooi voor samenwerking en het betrekken van experts bij de totstandkoming van een beheer- en ontwikkelplan voor muurplanten. Ook verzoek ik u het schoonsprengen van de kademuren langs de Leidsevaart definitief te staken en nog enkel handmatig bomen en struiken uit de muren te verwijderen.

Dank u wel voor uw aandacht.

Marco van Wieringen

- promoot begroeide muren voor acceptatie door bewoners: folders, wandelroutes, website met informatie over hotspots